

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS. v Faflekovoj hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasiilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglase plačv uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Proračunski govor dr. ANŽON KOROŠČA.

— Nadaljevanje. —

Med velkov poglivoštjov je Korošec nadaljavo govor i pravo:

Zdaj smo v Velesrbiji.

Glejte, dnes je država etak vrejena: Srbi vladajo, Hrvati razgovarjajo, mi plačujemo, Nemci, Madžaroni i Muslimani pa so v akciji. (Odobranje i ploskanje. Medklici od desnice: „To je odürjavanje!“).

Vas je 43 procenle, to je ne odürjavanje, to je gola istina... a prišli smo tak daleč, da mate v skupščini dobrii dvetretjini poslancov. Dale mate svojega krala. (Glasi iz večine: Ali je mogoče ne tüdi vaš?)

Da, tüdi naš, nego ne je Slovenec, to morate pripoznati: Državnopravno ga zagvüšno pripoznamo za svojega krala, nego ne je naš po rodovini. (Večina jako proteštira.) Predsednik M. Trifkovič: „Gospodje, prosim vas, mirüjte. Nemate reči i vas pozavljam, da obdržite red. Gospod poslanec je djao, da je danešnji krao tüdi njegov krao, ali misli samo na rod, da dnešnji krao ne njegovoga naroda, nego srbskoga. (Nemir, odobranje i ploskanje.) Govor ma g. poslanec Korošec. Prosim gospodje, da bote na miri. Gospod Kobasica, pozavljam vas k rednosti. Izvolite gospodje iti na svoja mesta.

Dr. Korošec nadaljuje: *Vlada je popunoma srbska, diplomacija (konzuli) v velkoj večini srbska, generali vsi srbski, centralna uprava (ministrski uradniki) do 98 procentov srbska, žandarmerija prek 60 procentov srbska i vsaki den bole srbska, carina 70 procentov srbska, državna finančna služba ravno tak. Či vidimo, da so posamične veje državne uprave (ravnitelstvo) od dneva do dneva bole srbske, nam to ne ide samo za naše narodne živce, nego nam ide tüdi za naš krüh. (Vnogi medklici.)*

Kda mamo telko brezposelni, kda morajo naši ljudje v Ameriko i kak sezonski delavci v vsemogoče tühinske države, nam konči to dopüstiti, da moremo v lastnoj državi služiti.

Državlani prve i druge vrste.

Vidim, da toga nega (da bi mogli doma služiti). Zatogavolo razmim, da je Štjepan Radič razvio v Dalmaciji takše kortešeranje i da ga je bolelo, kda je vido, kak se rüšijo horvatske postojanke. Razmim ga, zakaj je tak zavedno hrvatski gučao. Ta centralistična ustava nas je navčila, da so pri nas državlani prvoga i drugoga reda. Mi Slovenci i mislim, da tüdi vnogo Hrvatov, se čütimo v toj državi kak državlani drugoga reda. To politično zapostavljanje boli vsakoga. To zapostavljanje boli ves naš narod. Zatogavolo je tak nasproten centralističnoj vreditvi države. Zatogavolo nešče nikaj čüti od vidovdanske ustave, v šteroj je centralizem postavljeni. (Ploskanje i odobranje).

Težki verstveni položaj i centralistična vreditev države to nas boli.

Finančni minister bi morao znati, kakše razmere so v Sloveniji. Pa on je ne pozna. Či bi je poznao, bi proti Sloveniji inači postopao. On se nam pa posmehav-

le i pravi: „Vi ste bogati. Vi lahko predgate centralistično vreditev države, vi lahko našim ljudem pripovedavlete od edinstva, od bratstva, od oslobodjenja, od zedinjenja, nego, či Slovenec pri tom zračuna, da mora vsaki Slovenec plačati letno neposrednoga davka 170 dinarov, vsaki Srb pa samo 60 dinarov, po tom si bo mislo: Šent vzemi to edinstvo, to bratstvo, to osvobojenje i zadržjenje i vse one prazne reči, štere njim prinašate. To je tista politika, štera pravi, da ne moremo biti ono, ka bi šteli biti, štera dokazüje, da dnešnja centralistična vreditev države pač nemre biti inačiša.

Potom govori dr. Korošec od ljubljanskoga vseučilišča. Vseučilišče je za düševni i gospodarski napredek vsakoga naroda življenjskoga pomena, zato se je za naše vseučilišče močno gor vzeo. Naše vseučilišče košta državo samo 7 milijonov. Čiravno Slovenci nemamo vsega doma, ka potrebujemo, pa vendar plačujemo državi več, kak je to potrebno za vse naše ravnitelstvo. Vendar pa vsi vidite, da se vsako leto pokaže isto, da nam pravijo: Vaši so penezi, ščemo vam pa pokazati, da smo mi gospodarje, ne vi. Vsako leto prihajajo glasi, da bo odvzeto tisto, ka nam je najdragše, ka smo dobili v toj državi. Zatogavolo se nemre razvijati šolstvo, ar dijaki nevejo, ali do vütro ešče v Ljubljani, ali na kakšem drugom vseučilišči.

V ravnjanji vlada nemarnost, korupcija i zastavljanje. Zato nas je centralizem pripelo v zanko, da nemreino delati. Za centralizem, kak ste si ga zamislili vi, bi bilo potrebno najbogše uradništvo. Mi pa takšega uradništva nemamo i ga ne bomo meli, kak sami priznate, cela desetletja ne. (Slovensko uradništvo je še najbogše op. ur.)

Nato je govorio, da centralizem, ali pravzaprav vlada podira vse avtonomne

naprave. Odpravili so županstvo v Ljubljani i imenüvali tri gerente. I nadaljavle: Isto se godi v državnoj zbornici. V monarhiji (država z ednim vladarom) bi morala državna zbornica biti močna. naša pa je slaba. Vlada je gospodar zbornice. Zbornica je samo za lestvico, da se po njoj lahko pride do oblasti. V zbornici se nemre govoriti, kak se žele; mamo lepi zgled v finančnom odbori. Govorijo samo ministri, drugi pa je poslušajo. Zato ste nezadovolni tüdi vi. Radič to obsoja po celoj Dalmaciji. Mi obsojamo tü, vi pa sedite v svojem klubi. Ar nega več mesta kde bi vsaki narodni zastopnik mogeo povedati, ka žele, zato bi bilo potrebno, da se vsi vküp razgovarjamo, da najdemo kakši dokončetek, ar je samovolnost v vladi tü. Samovolnosti se drži vlada. Vlada je vse, zbornica pa nikaj. (Odobranje i ploskanje.)

Centralizem je glavna nevola.

Gospodje! Naša zbornica je bolna. Da ne more odzdraviti, je kriv centralizem on nam vničüje državo i njene narode. Te centralizem trbe razširiti, trbe dati narodom široko avtonomijo. Centralizem je glavna nevola. Naše osvedočenje je, da trbe to fundamentalno nevolu popraviti; to pa je po našem mišljenji v bodoče poglavitno pitanje politike. *To je poglavitno pitanje naše domače politike i se mora razčistiti pa se bo razčistilo. Ide se samo za to, ali ga razčistimo z mirnim, prijateljskim medsebojnim zapnim in dobrovoljnim razgovorom, ali ga razščistimo v časi nemirov i neredov, ka bo škodilo ednoj i drugoj strani. Mi ščemo, da dobimo čas mirü i zložnosti, mi smo zato, da idemo na revizijo ustave i da damo slovenskomi i hrvatskomi narodi, ka onjedva zahtevleta. (Ploskanje i odobranje.)*

To je govorio dr. Korošec. Či premislimo njegove reči, lahko sprevidimo, da popunoma pozna naš, ne ravno sve-teo, položaj. Zato lahko povemo, da je

Zmagovalec Jernej.

X. (iz polščine R. J.)

Naskori nato je na kralesko prusko pošto v Pognebini prišlo sledeče pismo!

„Hvalen bodi Jezuš Kristuš i njegova sveta Mati! Draga Magda! Ka se čüje od tebe? Dobro se ti godi v kučici pod blazinami, jaz se pa eti morem bojüvati. Bili smo pri velkoj trdnjavi Metz. Vroča bitka je bila. Jaz sam te Francoze tak namlato, ka se je čüdila cela infanterija pa artilerija. Sam general se je čüdivao i djao, ka sam jaz zmagao. Za to mi je dao križec na prsi. Od tistoga časa mao me oficerje jako štimaajo i zato malogda dobim za vüha. Po prvoy bitki smo šli na drugo v kraj šteroga ime sam pozabo. Tüdi tü sam je naklesto ka njim je dojšlo, zgrabo edno zastavo pa ednoga oficera. Naši oficerje so mi pravili, ka gda do drugi polki šli domo naj jaz dam molbenico notri, ka raj duže ostanem pri soldačiji. Pa tak včinim. Spimo malo, istina, liki žreti mamo kelko ščemo. Tüdi vina je dosta v tom kraji. Gda smo zažgali edno ves, smo vse fundali ešče deco. Cerkev je tüdi vsa zgorela. Zdaj idemo na samoga casara i tak de konec vojne. Ti pa

dobro pazi na kučo pa Franceka, či ne, ti tikev razbijem, da boš znala, što sam. — Priporočim te Bogi.

Jernej Slovik.

Jerneji se je v bojni resan dopadnolo, kak či bi to bila njegova meštija. Postao je gizdav na sebe. V bitke je hodo kak bi se v Pognebini pripravlao za kakše delo. Po vsakšoy bitki so njegove prsi bile bogatejše z medaljami i križeci. Oficer je ne postao liki vsi so ga meli za prvoga vojaka v polki. Bio je pokoren kak prle vsigdar, korajžen tak, ka niti mislo ne na nevarnosti. Ta korajža pa zdaj več ne prihajala iz besnosti kak prle. Prihajala je iz vojaške poskušnosti pa zavüpanja v lastivno moč. Njegove grozne telovne moči so prenašale vse nevole, težave i neprijetnosti. Vnogo njegovih tovarišov je henjalo živeti, on pa je postajao vsigdar bole divji, bole srditi pruski vojak. Zdaj je Francoze klao pa tüdi sovražo. Vse se je pri njem začnolo spreminjati. Postao je casarski vojak i ves vdani svojim voditelom. Ešče edno pismo je poslao Magdi. Tü je pisao:

„Vojteka je na dvoje raztrgalo; pa vojska je ravno zato, razmiš? On je bio tüdi norc, ar je pravo, ka so Francozi Nemci, pa je ne tak. Francozi so Francozi, Nemci pa so naši.“

Korošec govorio ne samo v imeni slovenskoga naroda, nego v imeni vsej tistih, ki trpijo zavolo centralističnoga režima. Iz vsake njegove reči se očivesno vidi, da si žele pravično vreditev države, da to dela iz ljubezni do svojega naroda, iz ljubezni do svoje domovine.

(Konec.)

Elektrika v M. Soboti.

Že pred večimi meseci se je začelo gučati, da dobi M. Sobota elektriko. Čda je nastopo g. Benko kak gerent svoje mesto, so Sobočanci z vüpanjom poglednoli na njega i so že vnaprej zaglednoli električne lampaše na vulčaj. Ja v njem majo Sobočanci vüpanje, ar se on zna „dobro sükatu po sveti.“

Ar se od elektrike telko guči i ar se na vse strani čüje samo Sobota, kak da bi samo ona bila tak srečna, da bo razsvetlena z elektrikov, izrazimo tüdi mi svoje mišljenje v tom pitanji.

V kem obstoji cela stvar? Ali ide samo za to, da dobi elektriko M. Sobota i bližnje občine? To bi žmetno vervali, ar bi si M. Sobota i tiste maloštevilne občine, štere bi dobile elektriko, nakopale velke i nepotrebne terhe, posebno v začetki. Nasprotno smo mišljenja, da je pri pitanji elektrifikacije M. Sobote i njene okolice, mišleno tüdi ostalo Prekmurje; kak Beltinci, Turnašče, Čerensovci, Dobrovnik, D. Lendava.

Če je tomi tak, mi nemo za to, da bi bila električna centrala za Prekmurje v M. Soboti, nego da se postavi centrala v Beltince. Zakaj?

Razlog je po pravici samo eden, a te je tak tehten, važen, da se ne sme z vida püstiti, nasprotno je v interesi i družbe, štera elektriko da i strank štere jo sprejmejo, da se te razlog z vsov resnostjov vzeme v račun.

Če vzememo teritorij od D. Lendave i njene krogline do M. Sobote i občin štere so v njenoj bližini, so Beltinci skoro zemlepisno središče, — za par kilometrov so bliže Soboti kak Lendavi. Ta okoliščina z očivesnostjov govori za to, da bi bio centrum v Beltincaj. Znano je naime, da se moč elektrike tem bole zgübla, kem dale mora iti od električnoga središča. Če s tem dejstvom računamo, je M. Sobota v jako neugodnom položaji i to v prvij vrsti zavolo toka, ar je jako oddaljena i od Ljutomera i od Križavec, odked bo električni tok po vsaj priliki napelani v Prekmurje v drugoj vrsti pa je Sobota tüdi oddaljena od vseh občin dolnjega Prekmurja. Beltinci pa so ravno v tom dvojem pogledu priporočljivi. Zračna linija od Ljutomera je skoro ednok kračiša, kak do Sobote, leži pa tüdi na meji dolnjega i gornjega Prekmurja.

Magda njemi je na obe pismi odgovorila in povedala ka njemi je šlo.

„Prelubi Jernej, pred svetim oltarom mi zaročeni! Da bi te Bog pokaštigao! Ti si nori, pogan, či v službi luteranov koleš katoliške lüdi! Ti, katoličanec, pomagaš luteranom! Vojska ti je povoli, lump, ar ti ne trbe nikaj drugoga delati kak moriti, piti, cerkvi požigati i nikaj se postiti. Te bodo že žgali v pekli zato, da se ešče sam hvališ s tem ka delaš i nemaš nikšega smilenja ne na stariše, ne na deco. Pomisli, kozel, na to, kaj je zapisano v svetoj veri z zlatimi slovami od začetka sveta do dneva zadnje sodbe za poljski narod, na šteri den Bog ne bo meo nikšega smilenja na takše kak si ti. Spokori se, Törk, či ščeš, da jaz tvoje črepinje ne razbijem. Pošlem ti pet dolarov, čiravno mi težko ide, ar si ne vem pomagati i zato verstvo ide doli rakovo pot. Zdaj te pa pozdravim, prelubi Jernej, prek dolin i bregov. Magda.“

Navuki toga pisma so napravili na Jerneja premalo vpliva. „Ženska ne razmi moje službe,“ si je mislo, „zakaj se zato meša notri!“ Bojevac se je naprej. Skoro v vsakšoj bitki je dobo novo odlikovanje. Na zadnje, gda so vničeni poznanski polki bili poslani domo v Nemčijo,

Pri sklepanji pogodbe se naj gleda na to, da šče meti elektriko celo Prekmurje. Ar pa zemlepisna lega zahteva, naj središče ne bo Sobota nego Beltinci.

NEDELA.

III. v postu. Evangelij sv. Lúkača v 11. poglavji od 14. do 28. vrste. „Što je ne z menom, je proti meni.“

V denešnjem evangeliji opisana dogodba iz Jezusovoga življenja je jako pripravna tüdi za denešnje čase. Kaže najmre, da tisti, ki neščejo zavolo gizde vervati, se bojüjejo tüdi proti očivesno spoznanej istini, posebno se je to pokazalo pri Kristusovi čüdaj. Da je Kristus delao velke čüde, to potrdjavlejo ne samo njegovi apostoli, nego tüdi njegovi najveški neprijatelje. Ne, ka vidi na jezere lüdi s svojimi zdravimi očmi, to tajiti je nemogoče. Spremeniti vodo v vino, potišati viher i burkajoče morje, povnožiti krüh, izganjati hüde dühe, ozdravit z rečjov prevnoge betežnike, zbüditi mrtve k življenji to presega človečo moč, to kaže na božo Vsemogočnost, štera je iz ničesa svet pozvala v življenje. I glejte, hüdobija se bojüje proti očivesno spoznanej istini, hüdobija nešče sprejeti to, ka oči vidijo, nešče viditi v Kristusovi delaj prsta božega, nego v vsem tom vidi Belzebuba, šteromi sama slüži. Ar pa slüži Belzebubi, zato mora na vsaki način zavrčti Kristusa. Tmica i svetlost vküper v düši nemreta biti, istina i laž se edna drugo izkljüčüjeta. Zato što se laži drži, te mora zavrčti istino. Dvema gospodoma nemremo slüžiti, ali slüžimo Kristusi ali Belzebubi. Med Kristusom i Belzebubom je vekivečno nasprotje. Ravno tak pa je tüdi med privrženci ednoga i drugoga. Što se ne drži Kristusa, je proti njemi, srednje poti nega.

Kristusovo delo odrešenja pa prinaša i nadaljavle sveta katoličanska Cerkev i je bo nadaljavala do konca sveta. To je tista boža naprava na zemli, štera ma pečat nerazrüšljivosti, štera ma oblübljeno pomoč božo do konca sveta. »Ti si Peter (pečina) i na to pečino zozidam svojo Cerkev i vrata peklenska je ne premagajo.« (Mat. 16.) »Glejte, jaz sam z vami vse dni do konca sveta.« (Mat. 28, 20.) Kristus bo teda čüvao svojo Cerkev, jo vodo po sv. Dühi, Kristus takrekoč žive v svojoj Cerkvi. Zato ne čüdo či ma tüdi katoličanska Cerkev svoje nasprotnike. Njeni nasprotniki so nasprotniki Kristusovi. I nikaj menje s slepotov vdarjeni kak za Kristusovoga časa. Či ne vidijo dela, štera je včinila za človečanstvo Cerkev, če ne vidijo kak je Cerkev odpravila robstvo, lüdi včila i vzgajala, divjake krotila, pravim, če ne vidijo vse toga, naj bi se osvedočili z zgodovinov Cerkve, z njenim trpljenjom i bojom. Skoro 2 jezero let bojüje, pa je

naš Jernej je vložo »reklamaciju« i ostao tam. Tak je prišeo ne dugo potem pred Pariz.

Njegova pisma so zdaj bila puna zaničevanja do Francozov. „V vsakšoj bitki bižijo kak zavci,« je pisao Magdi. Pisao je istino. Obkoljevanje Pariza njemi je pa ne bilo po voli. Cele dni je trbelo v strelskom jarki ležati i poslüšati grmenje topov, večkrat delati nasipe in biti ves premočen do kože. Milo njemi je bilo za prejšnji polk. Pri tom polki, k šteromi so ga zdaj postavili kak prostovolca, so ga obdajali zvekšega sami Nemci. Nemški je za silo razmo, keliko se je v fabriki navčo. Zdaj njemi je pa hitro šlo v glavo. Vendar so ga drugi zvali »ein polnischer Öchs« (polski jünek). V obraz so njemi ravno ne pravili i za to se je meo zahvaliti svojim križecom pa strašnim pesnicam. Počasi si je pa spravo nekaj novih tovarišov in tak je mirno živo. Na zadnje so ga pa že vsi radi meli ar je delao čast celomi polki. Jernej bi strašno zamero, či bi ga što zvao za Nemca, sam se je pa zavolo sovraštva do Francozov itak zvao „ein Deutscher.“ Mislo si je, ka je to, či se sam zove tak, nikaj popolnoma drugoga; potem pa tüdi ne bi rad bio menje vreden kak drugi.

(Dale.)

nikdar ne bila premagana, nego vsakokrat je šla pomlajena zmagovalka z boja. Pa vse to je za zasleplence nikaj. Slepota njim brani, da bi priznali. Zato se zaletavlejo v Cerkev, v Kristusa, ki žive v svojoj Cerkvi. Te poseo v našem kraji zvršavlejo novine po imeni „Domovina.“ Vsaki dober katoličanec naj jo pošle nazaj odket je prišla.

Politično delo za Sl. Krajino.

Ka bo z tistimi 20%, štere nam je država vzela pri štampiljanji koron? Radičov poslanec, kmet, Babič je govorio v imeni Radičove stranke pri proračunskoj debati v parlamentu. I ka je povedao te človek v imeni one stranke, štera je jezere pa jezere naših kmetskih lüdi zapelala v svoje mreže z obečanjom, da de njim pomagala? Te človek je to povedao, ka teh 20 procentov ne trbe nazaj dati siromakom, ka je naj siromaki šenkajo državi. I nieden prekmurskih radičovih poslancov niti migno nej proti toj krivici. Ostro so pa protestirali proti toj name-ravanoj krivici naši poslanci. Razmišljajte malo nad tem.

Da se pritožbe proti vodnoj zadrugi odpravijo so poslanec Klekl vložili ostro pitanje na ministra za kmetijstvo. Njihovo posredovanje je doseglo, da bo prišla komisija na lice mesta, pri šteroj se občine osebno lahko pritožijo.

GLASI.

Slovenska Krajina.

Keliko so dobili državne podpore poplavljenca? Narodni poslanec Klekl so vložili prošnjo na ministerstvo kmetijstva, v šteroj so se zavzeli za naše poplavljenca i prosili za te brezobrestno posojilo, da si morejo, kim falej vpostaviti svoje porüšene hiše. Pod brojom 352 od 22. II. 1926 so od ministra te odgovor dobili: »Po rešenji ministerskoga sveta od 5. dec. 28. januara dodeljeno je mariborskoj oblasti 950 jezero din. na ime podpore za prizadete od povodni. Brezobrestno posojilo, zatoga volo neje potrebno.« — Kljub tomi odgovori so poslanec Klekl ešče ednok hodili k g. ministri i nj-govomi načelniki za to posojilo. Za odgovor so dobili, ka to posojilo (kmetsko posojilo) samo te lahko da ministerstvo gda se zglsa proračun i v njem dodeli to posojilo i te tüdi samo potom državnih zadrug, kakša se v te namen i v Maribori bo odprla. — Pred polletom je zato ne misliti na to posojilo štero ščista v zraki visí, ar ministerstvo nema ni penez, ni zadrug.

Okrajno sodišče v G. Lendavi. Lani se je predlagalo, da se ustanovi v G. Lendavi okrajno sodišče. Te predlog je sprejela sekcija zakonodaj-noga odbora. Sam odbor pa to ne ešče sprejeo niti prišlo neje ešče pred njega. Dokeč pa odbor ne sprejme to, ne more priti pred parlament. Samo gda parlament zglaša to i bo predviden penez za ustanovitev te sodnije, samo te se lahko veselimo, da je dobimo. Radičevci, ki so telko glasov dobili v okolici G. Lendave z ednim prstom neso spravili toga dela naprej, čeravno so na vladi i majo pet ministrov. Pač gučati i delati, to je velika razlika. — Sv. Jürj bi rad spodrina G. Lendavo i k sebi spravo sodnijo. To je jako nevarna igra. Če se bodeta svajüvale dve občini, se zgodi to, da sodnije niedna ne dobi. Pa svajüvati se zavolo reči, štere ešče nej, je zaistino ne-spametno.

HEIMER OSKAR je svoj zobni atelier premestio v Hartnerovo hišo.

Občni zbor „Kmetske posojilnice“ v Murskoj Soboti se vrši v nedelo dne 14. marca 1926 ob 1 vüri popoldne v pisarni Tajništva SLS.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva i nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za I. 1925,
3. Slučajnosti.

Odbor.

Streljeni švercar. 27. febr. v noči okoli 10 ure sta opazila 2 financa švercare. Počakala sta, da sta prišla prek Kučnice i vö z loga. Kda sta na čistini bila, je finančna straža pozvala švercara, naj roke zdigneta. V odgovor sta začnola z revolveri strelati i bežati nazaj v šumo. Straža za njima. Švercara sta se skrila vsaki za eden hrast i od tam strelala na stražo. Straža jiva je obkolila i tüdi strelala. Eden strel je za-deo švercara v prsa. Ar pa je krogla šla prle nekoliko skoz hrastov les i postala pogačasta, je napravila velko rano i švercar je na mestu düšo püsto. Drugi je začeo bežati. Med potjov ga je eden stražar nalezil rano i zgrabo. Zdaj se nahaja v sobočkoj temnici. Švercara sta bila Medjmurca od Štrigove. Nepremišlenost, štera košta življenje. Švercala sta svilo, zaharin i papirčke za cigarete.

Kelko podpore je za poplavljenje sküpnö? Z prostovoljnimi dari vred znaša državna podpora okoli milijon i tristojezer dinarov za mariborsko oblast. To je lepa šuma i se vsakom siromaki lahko zdatno pomaga, potrebno je samo, da se pravično razdeli. Pri delitvi se ne sme gledati na stranko, nego na potrebo. V imeni pravice zahtevamo, da se imena obdarüvanih objavijo. Škoda je uradno dognana, naj se uradno dožene i objavi i podpora. Ne sme se pa pri delitvi podpore pozabiti na dolnje-lendavski okraj. Tüdi tü so bile nesreče, tüdi tü so se hiše podirale celo v Črensovcih je edno voda podkopala i v Traji tüdi edno porüšila. Prosimo glavarstvo v D. Lendavi, da se pobriga za svoje ljudi tak, kak se briga sobočko.

„Düševnomi listi“. — V svojoj 3. številki je priobčo omenjeni list pod naslovom »Düš gyajanye« eden dopis, v šterom obsoja postopanje naših kat. dühovnikov pri mešanih zakonaj (med katoličancem i evangeličankov). Ar je njegovo pisanje precu grdo, njemi odgovorimo par reči. — Da bi evangeličanci poznali naše dogmatične i pastoralne predpise, nemre nihče od njih zahtevati. Pričaküvati pa smemo drugo. Če se najme šče što spüščati v to, da obsoja naše cerkvene obrede i pri tom deli obtožuje tiste, ki te obrede vršijo — naše dühovnike — mora poznati i dogmatične i pastoralne predpise. Ja gospodje pri D. listi, tüdi Vi jih morate poznati, če ščete o takših stvaraj pisati, kak ste pisali pod naslovom »Düš gyajanje«. Poznati bi jih morao tüdi g. „csuvar“, potom pa ne bi strelo tak velkoga kozla, kak ga je svojim dopisom. — Kat. maticerkev mešane zakone obsoja. Privoli v nje le včasih i tüdi te zahteva, da so vsa deca katoličanska. »Zgrabljivost naših plebánušov« teda ne nikaj kriva; oni se držijo predpisov i se jih tüdi morajo držati.

Obsojeni je bio Janoš Somer, od šteroga smo nedavno pisali, da je vüžgao hišo Lanjščekovim v Velki Dolenci, ar so njemi ne šteli dati Trezike v zakon, na 5 let težke voze. Želemo, da bi tej 5 let srečno prestao i se pobogšani povrno v svoj domači kraj.

Upit poslanca g. Klekla na Štefana Radiča. Ar so šolske razmere v nešternih vesnicaj Prekmurja skoro neznošne, je vložo g. poslanec Klekl na prosvetnoga ministra Radiča upit, v šterom prosu: a) da se nastavijo učitelji v občinah, v šterih jih nega (Trnje, Dolina, Zamostje, Duga ves, Sr. Bistrica itd.); b) da se slov. kolonistom v Zamostji dajo slovenski učitelji, ravnata na Kapci, v Gaberji itd.; c) da se v občini Pince zida šola i d) da se povekša šola na D. Bistrici. — Na upit minister še ne dao odgovora.

Dijaško podporno društvo v M. Soboti je napravilo za božične svetke zbiranje po celoj Slov. Krajini. Nabrani penezi se bodo porabili v podporo siromaškim in skrbljivim dijakom m.-sobočke gimnazije. Letošnja zbirka je prinesla 6393.25 D. Darüvale so sledeče vesnice: Adrijanci 85, Andrejci 114, Bakovci 110.50, Beltinci 168, Bodonci 194, Bogojina 141, Bokračci 41, Borejci 34, Bratonci 74.75, Bukovnica 17.75, Čepinci 189, Černelavci 42, Črensovcu 285.25, Dobrovniki 100.25, Dokležovje 35, Dolnje Lendavske gorice 15, Domanjševci 15, Filovci 109, Fokovci 26.50, Fukšinci 8.50, Gančani 20.50, Gomilica 62.50, Gorica 95, Gradišče 104.50, Hotiza 130.50, Ivanci

30.75, Ižakovci 33.50, Kančovci 20, Kobilje 53, Krajna 124, Križevci 112.25, Krog 60, Kupšinci 91.75, Kuzdoblanje 50, Dolnja Lendava 36, Lipa 55.75, Lipovci 59, Moravci 27, Markišavci 111.50, Melinci 41.25, Mlajtinci 27.75, Martjanci 90, Mostanje 46, Nedelica 100, Nemčavci 14.25, Noršinci 79.25, Odranci 48, Otovci 55, Pečarovci 56, Petanci 142.75, Gornji Petrovci 162, Murški Petrovci 15, Mala Polana 42, Velika Polana 116.25, Predanovci 100, Prosenjakovci 117, Pucinci 50.50, Pužavci 150.50, Radmožanci 70, Rakičan 192.50, Rankovci 14.50, Renkovci 228 (od teh čevljarski ceh 100), Svetovci 53, Sebeborci 68.25, Gornji Slaveči 142.25, Sodišinci 100, Sotina 141.50, Srdica 160, Strehovci 35.25, Šalovci 139.75, Tešanovci 172, Tišina 60.50, Tropovci 90, Vaneča 25.75, Veščica 36, Vidonci 126, Vučja Gomila 20.25, Zenkovci 74.75, Zitkovci 22.75. Vsem plemenitim darovateljcem se zahvaljuje v imeni vučče se mladine najprisrčneje ODBOR.

Država.

Vmro je dr. Ivan Lorkovič, predsednik politične stranke po imeni Hrvatska federalistična stranka. Pokojnik je bio zavolo svoje lübezničnosti pri poslancaj vsej strank jako prilübleni.

Odpüščeni delavci. V Trbovljah je v celoj Jugoslaviji najveški rüdnik za premog (šteinkol), štero ma v rokaj najbogatejše milijonarško društvo. V novejšem časi ščejo odpüstiti z dela do 2 jezero rudarov. Za te siromake so posredüvali pri glavnom ravnateljstvu i pristojni ministraj poslanci Slov. ljudske stranke.

Odürni poseo opravljajo vnogi agentje, ki kšeftajo z živim človečim mesom, to se pravi, ki spravljajo za dobre plače mladenke v takše hiže, gde z grehi proti šestoj božoj zapovedi morajo slüžiti tistim, ki je küpijo. Iz tej hiš se navadno nikdar nemrejo rešiti. Nedavno je eden Anglež pisao, da je v Indiji na jezere takši nesrečnic, štere navadno zbetežajo i po nekaj let žive gnülijo. Tüdi v Pančevo sta nedavno prišla dva takšiva trgovca, Z prefriganimi oblübami sta vabila mladino, nego posrečilo se njima je ne. Razkrili so jiva pa djali pod klüč.

Rekrutje so bili pozvani k vojakom po ministrskoj zapovedi ravno na velki petek. Skoberne i Bedjanič, poslanca Slov. ljud. stranke sta pri vojnom ministri protestirala proti tomi. Vojni minister je oblübo, da spremeni svojo zapoved i je pozove po vüzmi.

Žalostna nezahvalnost se je pripetila te dneve v Belgradi. Tam je bila starica Kostičova, štera je ne mela nikoga, ki bi na stara leta skrbo za njo. Mož i sedem sinov je vzela bojna i je ostala sama. V velkom siromaštvi je ne mogla plačati arende od hiše. Vert je tožo, sodišče jo je obsodilo, policajji pa so jo vrgli na cesto. Starica se je zagiftala i mrla. Žalostno znamenje časa, da za siroto, štera je telko dala domovini, neso lepše skrbeli.

Dopisi.

Korovci. Vidite že pali smo v Novinaj. To pa zato, ar so pri nas v vekšoj meri kak indri takši ljudje, šteri radi peneze nosijo v kaso. Samo, da ne v tisto, kde plačajo interes, nego ta, gde za peneze napravijo malo dobre voze, potem pa pride maček v glavo, zato se naj nihče ne čüdiva, ki pride k nam, da mammo velke oštarije, male hiže pa prazne žepe. Pa so pri nas ne vsi takši, je tüdi dosta dobri.

Dokležovje. Z naše vesi so Novine večkrat prinesle kaj novoga. Navadno so bili to žalostni glasi: oštarije pa pijanstvo. Vej so že radi pravili po vseh sosedni vesnicaj: — Dokležanci sami so pijanci. No, g. urednik, vej je zato to ne vse istina. Dokležanci mammo tüdi kaj dobroga. Zdaj dobimo novo postajo na železnici. Na našo prošnjo so g. poslanec Klekl intervenirali i jo tüdi spravili. Či Bog da, bomo se že v par tjednaj lahko z Dokležovja kam pelali. Kam pa? V Bratonce na koline se nede vredno, v Lipovce na gostüvanje tüdi ne. Kam pa te? Po sveti. Pa drugi se lahko k nam pripelajo. Posebno vüpamo, da se pripelajo küpci na naše dvojno senje. Či se senja pozdignejo, je na hasek občini i celoj okolici.

Domača politika.

Ar Radičova seljačka stranka razpada, mislijo radikali za pripraven čas, da se razširijo tüdi na Hrvatsko. Zato so začeli z velesrbskov agitacijov. Ščejo, da bi naša država postala Velka Srbija i v njoj radikalna stranka sama ravnateljica. Toga so se zbojali Davidovičovi demokratje i se približavlejo radikalnoj velesrbskoj fronti.

Prvle se je nekaj šüšlalo, ka bi se prej muslimanski klub pridrüžo davidovičovcom, zdaj pa so muslimani pokazali, da se neščejo pridrüžiti. Zrok je brzčas, kak smo zgori povedali, da se davidovičovci nagiblejo k velesrbskoj fronti.

Finančni odbor je meo sejo, na šteroj je minister Radič predložo, naj privoli, da beogradsko gledališče (teater) porabi 1 milijono v svoje namene. Naši poslanci so zahtevali, da razložo, v kakše namene naj bi se porabili tej penezi. Radič ne je šteo. Radič je zmagao, ar majo većino. Tak se gospodari z državnimi penezi; niti zbornica naj ne bi znala, za koj se porabijo.

Državne potroše zdaj glašüjajo. Človeki pamet zastane, či premisli kak se vertiva s penezi, štere narod davle državi. Pred kratkim časom so postavili ministerskomi predsedniki dispozicijski fond, to je peneze, štere lahko porabi minister za vsefele. Zdaj je seljačka vlada zglašüvala Pašiči 6 milijonov v te fond, od šteroga se ne ve, za koj se porabi, ar v našoj državi ne poznamo zaključka državni računov. Pri zaključkaj računov se pokaže, v kakše namene kaj ide.

Pri potrošaj se zgodila vnebokričča krivica katehetom. Tü so pač potegnoli plačo dol. Da so katehetje pri nas po kodiško plačani, je znano. Tüdi liberalci toga ne tajijo. Delo, štero pa zvršavlejo za ljudstvo i državo, pa je nepregledne vrednosti. Zdaj pa poslüšajte! Minister za pouk Radič, šteri je ne ravno preveč za dühovnike, je predložo malo več kak 2 i pol milijoni za vse kat. veroučitele, većina pa je to dolpotegnola samo na 70 jezer. Pašič v dispozicijski fond 6 milijonov — vsi katehetje pa samo 70 jezer. To se pravi, dispozicijski fond 86 krat telko kak vsi katehetje.

Svetovna politika.

Madjarsko. Vse delo zbornice se süče okoli toga, da razčistijo zadeve ponarejenja frankovski bank. Vladna stranka je v zbornici prečtela poročilo komisije, štera je preiskavala celo zadevo. Na podlagi toga poročila se je vlada proglasila za nedüžno pri toj krivici. Vladi nasprotne stranke so prečtele svoje poročilo, v šterom krivijo vlado, da je znala za ponarejenje pa ga ne zabranila, zato si nakopala veliko odgovornost pred narodom i njena düžnost je, da odstopi. — Lepa družba tej madjarski politiki.

Pošta upravnüštva.

Ficko Ana, Alojzija Flisar, Marija Dravec, Korovce. Vse tri podpišite edno izjavo v šteroj izjavlate, ka za svojo deco nindri nikaj ne plačate, ka do trošila. Tak vas nemrejo stöžiti. Pa če je deca brez vašega dovoljenja šla, to javite gostilničari i neste düžne plačati. **I. Jerič Ljutomer.** 30 dinarov na Martinišče hvaležno sprejeli. **Peter Dominko Chicago.** Kalendar smo vam poslali. **Jožef Zver, 903 No. Franklin Str. Chicago.** Najlepša hvala za lepo naročnino i za dar na Martinišče. Pol je šlo na naročnino, pol pa na Martinišče. Da bi bar meli vi dosta takših naslednikov. **Bakan Št. M. Petrovci.** Popravljen. Ček dobite s tiskarne. **Št. Horvat Krüge, Zagreb.** Če bi Novine tüdi naprej šteli meti, ne samo do 31. marca, nam sporočite. **Narodni poslanec g. Klekl Jožef naznanjajo sledeče:** Trajbar Jožef Dubrovnik, Pošljite mi broj vaše prošnje, lani sem vam ga naznalo. Gda ga dobim, hitrej najdemo gor prošnjo. — Za volo senja morate vložiti potom glavarstva prošnjo na ministerstvo trgovine. Če so sosedne občine proti, te ne bo šlo. **Občina Gančani.** Sprejelo vaše pismo. Pišete, da ste 5. januara vložili prošnjo na ministerstvo. Kde ste vložili to prošnjo i kak se je glasila? Dajte mi odgovor. Kelko je v mojih močeh, Vas podpirao bom.

Zahvala.

Vsem tistim, ki so nam pri priliki mrtelnosti naše prelübe matere in stare matere bolečine potišati se trüdili tempotom erčemo najlepšo zahvalnost.

M. Sobota, dne 3. III. 1926.

familija
PETERKA.

VELEPOSESTVO

grofa SZAPARY ima v Vučji Gomili lepa, kalana čista bukova drva za oddati. Bukova drva stanejo v šumi na mestu 100 din reci eden sto dinarjev gozdne mere.

Uradni razglasi.

Veliki župan mariborske oblasti razglaš (E. br. 311/21.), da bo se licencovanje plemenski bikov vršilo v letošnjem leti do 1. aprila. Da se povzdigne živinoreja, je prepovedano plemeniti z nelicenciranimi biki. Kaštiga za to je 250 Din. Da se gospodarom, ki majo licencirane bike, olajša zdržavanje tej, se jim dovoli za puščanje primerna oškodnina, dobijo po 4 ali 5 sto Din. od države, pa tudi druge ménše podpore. Tisti, ki priženejo bike, pa ne dobijo za nje licenca, dobijo plačano potnino. Gospodarje najlepši bikov dobijo diplome ministrstva za kmetijstvo i pohvalnice. Pri priliki licencovanja bo tudi kratko predavanje od živinoreje, zato naj bi prišli i drugi živinorejci. Posebno občine naj skrbijo, da se bodo živinorejci zanimali za licencovanje. Kda se bo licencovanje vršilo i v kakšem spoređi bo naznanjeno po občinaj.

Srezki poglavar v D. Lendavi razglaš (štev. 1086/1.), da mora vsaki iz sadovenoga drevja odstraniti gosenična gnezda (süho zasükanolistje) krvavo vüš (na vekaj se vidi belo pehovje kak či bi pamuk bio) i ftičje kelje. Krvava vüš se lahko odpravi tak, ka se operejo tista mesta s petrolejom ali lügom za pranje. Vendar pa se je najbolje skazao takzvani „Arborin“. Lendavsko poglavarstvo, ga je nekaj dobilo i ga davle vertom brezplačno po en liter. Samo s sebov naj prinese posodo pa izkaznico od občine, da resan ma sadovnjak. Či prinese vekšo posodo, lahko vzeme tudi za več gospodarov. Či bi si ga pa občine rade naročile v vekšoj meri, ga lahko dobijo z Ljubljane po 10 Din. Ki toga ne odpravijo z drevja, do ostro kaštigani.

Kmetovje!

Svoje peneze ne davlite v roke milijonaram, nego naložite v naše posojilnice, štere majo namen, pomagati našemi siromaškomi polodelavci. Takša

je tudi **Kmečka posojilnica** v Murskoj Soboti poleg špitala (Faflekova hiša) Za vložene peneze plačuje 8 procentov intereša.

BICIKLI

na štiri potače, štiri se z rokov mora goniti je v dobrom stanji k odaji pri: **HORVAT MIKLOŠI** v Kúpsinci.

GOSPODARSTVO.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	320 Din.,
„ „ žita	215 „
„ „ ovs	220 „
„ „ kukorice	175 „
„ „ ječmena	235 „
„ „ hajdine	265 „
„ „ prosa	215 „
„ „ pš. otrobi	125 „

2. Živina.

govenska:	teoci:	svinje
v Zagrebi 1 kg.	10—14 D.	8—10 D.
v Ljubljani „	10—14 D.	8—10 D.

3. Krma

Sena m. 100—125 D., slame m. 50—100 D.

Zagrebečka borza. dne 7. marca 1926.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 56.40
Schiling	D 7.94
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.67
20 kronski zlat	D 205.—
Francoski frank, 1 frank	D 2.12
Madjar. K. 100 (nova em.)	D 0.075
Švic. fran., fr.	D 10.90
Talijanske lire, 1 lira	D 2.27
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcv 9.1525.

Popüst na železnica j za posetnike Zagrebeškega Zbora. Generalna direkcija drž. žel. je odobrila, kak za pomladanski, tak za jesenski sejem Zagrebeškega Zbora sledeče olajšave: Posetnikom: 50 odstot. popüsta za vožnjo v Zagreb in nazaj in sicer tako, da küpi posetnik celo vozno karto, ki velja ob enem kak sejmska legitimacija in za brezplačen povratek. Za pomladanski sejem je veljaven ta popüst: za pot v Zagreb od 18.—28. marca, za povratek pa od 21. marca do 1. aprila 1926. Razstavljalecem: brezplačen transport razstavni predmetov iz Zagreba nazaj od kec so bili poslani v Zagreb. Posetnikom sejma pristojta ta olajšava na vseh osebnih in brzovlakih, razun Simplom Orient Expressa. Legitimacije na znižano vožnjo se bo prodajalo pri vsej zastopstvi Zagrebeškega Zbora in vseh večjih denarnih zavodih v državi, kakor tudi pri trgovski družbi Vera d. z. o. z. v Ljubljani, Aleksandrova cesta 8.

Strah radi pasivne trgovinske bilance. Že l. 1924. je Italija uvozila za 5 milijard lir blaga več kak izvozila. Zadnje statistike kažejo, da se je v l. 1925 te primanjkljaj povečo še za 2 milijardi, tak da znaša za to leto 7 milijard. Porast primanjkljaja se v veliki meri pripisuje slabemu žitnemu pridelku l. 1924. Vlada je v skrbeh zavolo stalnoga naraščaja primanjkljaja, vendar vüpa, da se bo z ustanovitvijo Zavoda za izvoz izdatno povečal izvoz Italije.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 65. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtnino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Naci Krapec, tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo betežnih: Mihael Gjorek, računovoditela: Mihael Grüškovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“

pri **I. HAHN** | **ERDOŠI BARNABAŠ**
trgovina s papirjem, | trgovci z papirom igra-
s pisarniškami in šolskimi potrebščinami. | čami v M. Soboti št.
Prekmurska tiskarna | 180. poleg r. kath.
v Murski Soboti. | cerkvi ino pošte.

GOSTILNA K ODAJI!

V Dugoj vesi se oda majuša 2. na licitaciji občinska gostilna z z gospodarskim škednjom i ednim plügom zemle tistomi, ki največ obeča Pogoji se lahko kdašteč zvedijo pri občinskem predstojništvu **OBČINSKO PREDSTOJNIŠTVO** v Dugoj vesi.

KRASNO POSESTVO

na romantičnoj legi v Gornjoj Radgoni, okoli 30 plügov zemle se oda kak stoji i leži. Na imanji stoji lepa ednonadstropna hiša »Villa«, poleg je marof, viničarija i vse druge potrebne hrambe, vse zidano i s črepom pokrito pa lastiven stüdenec. Poleg so lepe gorice, sadovnjak, njive, senožeti i log. Tudi dosta govenske živine, konji, svinje, kola, pohišstvo itd. Imanje je vse vküp, pri velkoj cesti i blüzi železnične postaje. Pisma prosim na upravništvu lista „NOVINE“!

Kolari!

Pozor!

CIGAN JOŽEF V ČRENDOVCAJ
v marofi ma k odaji okrogeo posekani jesenov les za kolare. Što šče kaj küpiti, se lahko vsakši den tam zglasi.

Oda se na prostovolnoj javnoj licitaciji, dne 7. marca 1926

ob 1 vüri popoldne v Gomilicaj štev. 58. imanje Števana i Agate Horvat, obstoječe iz: Gostilniškoga hrama s pritklinami i gostilniškim inventarom pa z postranskimi prostori, kak tudi več rodovitne zemle, med tem tudi približno 1 mali plüg dobri gorice z hišicov, kletjov i prešov, bodisi vküpno, ali posamič. Predmetje se lahko poglednejo vsaki čas i tudi na den licitacije od 10 do 1 vüre popoldne. Pojasnila se dobijo v pisarni Dr. **JANKO LESKOVECA**, odvetnika v Dolnjoj Lendavi.

HRANILNICA I POSOJILNICA v Črensovcih

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo ino svetek

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8⁰/₁₀; vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9⁰/₁₀; vezane vloge od 5000 Din najviše pa po 9¹/₂⁰/₁₀.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi kmetskomi lüdstvi. Zavüpa jte nam peneze, za štero dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka većim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.